

معرفی کتاب: «وهابیت سیاسی»

معرفی کتاب: «وهابیت سیاسی»

ظاهر گرایي و قشري مآبي در اسلام و ساير ادیان و مذاهب سابقه‌اي طولاني دارد بر این مبنا شناخت جریان ظاهر گرایي از جمله وهابیت بدون شناخت جریان ظاهرگرایي و قشري‌گرایي در تاریخ اسلام و آثار پیامدهاي آن در انحطاط تمدن اسلامي غير ممکن است. در مورد وهابیت که تحت لوای دفاع از قرآن و سنت و در پوشش مذاهب اهل سنت با اسامی اصلاح دینی و بازگشت به سنت سلف صالح به حیات خود ادامه می‌دهد، کتاب‌های متعددی نوشته شده است.

تهیه و تنظیم: مؤسسه مطالعات اندیشه سازان نور

ناشر: اندیشه سازان نور

تعداد صفحات: 610

تاریخ نشر: 1390

کتاب وهابیت سیاسی توسط مؤسسه مطالعات اندیشه سازان نور به رشته تحریر در آمده است.

ظاهر گرایي و قشري مآبي در اسلام و ساير ادیان و مذاهب سابقه‌اي طولاني دارد بر این مبنا شناخت جریان ظاهر گرایي از جمله وهابیت بدون شناخت جریان ظاهرگرایي و قشري‌گرایي در تاریخ اسلام و آثار پیامدهاي آن در انحطاط تمدن اسلامي غير ممکن است. در مورد وهابیت که تحت لوای دفاع از قرآن و سنت و در پوشش مذاهب اهل سنت با اسامی اصلاح دینی و بازگشت به سنت سلف صالح به حیات خود ادامه می‌دهد، کتاب‌های متعددی نوشته شده است.

این کتاب در کنار طرح و نقد مبانی نظری و کلامی از منظر سیاسی نیز به نقد وهابیت پرداخته است. این کتاب به سیر تحول و تطور فرقه وهابیت می‌پردازد و با نقد مبانی نظری و عقیدتی آن چگونگی گسترش وهابیت را در شبه جزیره عربستان و آثار و پیامدهاي آن بر جهان اسلام مورد بررسی قرار می‌دهد. همچنین نقش سیاست‌های استعماری و حمایت مالی پادشاهی آل‌سعود در گسترش وهابیت و نقش وهابیون در ایجاد تفرقه و جنگ‌های مذهبی با مستندات تاریخی بازگو شده است.

در فصل اول کتاب نویسنده به پیدایش فرقه وهابیت و در گفتار اول با عنوان اهل سنت و جماعت به تحولات تاریخی اهل تسنن پرداخته و در ادامه پیشینه فکری وهابیت را با شرح حال امام احمدبن حنبل و آثار و اعتقادات مورد بررسی قرار می‌دهد سپس احمد بن تیمیه، ابن قیم الجوزیه و آل‌عبدالهادی را معرفی می‌نماید.

در گفتار سوم فصل اول پیدایش فرقه وهابیت زندگی محمدبن‌عبدالوهاب، شخصیت فردی، اجتماعی، علمی، سیاسی وی و شیوه‌ها و روش‌های فعالیت آن‌ها مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل دوم کتاب که شامل دو گفتار می‌باشد. عوامل منطقه‌ای در رشد و پیدایش وهابیت

بهره‌گیری دولت آل‌سعود از وهابیت برای مشروعیت خود، حاکمیت امپراتوری عثمانی بر حجاز و نجد، موقعیت جغرافیایی عربستان و خاستگاه عقاید محمد بن عبدالوهاب بررسی می‌شود. در گفتار دوم عملکرد استعمار در امپراتوری عثمانی، ناهمگونی ساختاری امپراتوری عثمانی و نقش استعمار انگلیس در پیدایش و رشد وهابیت مورد بحث قرار گرفته است. در ادامه پدیدآور در فصل سوم نقش و جایگاه وهابیت در شکل‌گیری حکومت آل‌سعود را با پرداختن به مسائل ذیل واکاوی می‌نماید:

در گفتار اول به اقدامات وهابیون در دوره زمامداری محمد بن سعود، اقدامات وهابیون در دوره زمامداری عبدالعزیز بن محمد بن سعود اقدامات وهابیون در دوره زمامداری سعود بن عبدالعزیز و اقدامات وهابیون در دوره زمامداری عبدالعزیز بن سعود می‌پردازد.

سپس در گفتار دوم دوره دوم حکومت و فرمانروایی وهابی‌ها از جمله ترکی بن عبدالعزیز بن سعود و عبدالرحمن فیض و ... مورد بررسی قرار گرفته و در گفتار سوم آغاز دوران نوین فرمانروایی آل‌سعود بررسی می‌شود.

در گفتار چهارم فصل سوم نویسنده به اقدامات وهابیون پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران می‌پردازد و در گفتار پنجم به بررسی تحولات سیاسی-نظامی وهابیون پرداخته و مبارزات امیر مکه با وهابیون را مورد توضیح قرار داده است.

در فصل چهارم مؤلفه‌ها و مبانی نظری وهابیت با پرداختن به شاخص‌های تفکر ابن‌حنبل، سلف و سلفیه، ریشه‌های وهابیت مورد کنکاش قرار می‌دهد و در خصوص هرکدام به طور کامل توضیحات ارائه می‌دهد.

در ادامه پدیدآور کتاب حاضر به دلایل تفکر مسلمانان، انگیزه‌ها و عوامل آن پرداخته و سپس به مواضع علمای اسلامی اشاره نموده و توحید و شرک در پندار وهابیت را بررسی می‌نماید در فصل هشتم بدعت به زعم وهابیون مورد نظر قرار گرفته و فصل نهم تحولات سیاسی، اجتماعی و نظامی وهابیت در نیمه اول قرن بیستم و اوضاع عربستان پس از جنگ جهانی اول را مورد بررسی قرار می‌دهد.

در فصل پایانی نیز تحولات سیاسی، اجتماعی و نظامی وهابیت در نیمه دوم قرن بیستم با پرداختن به روابط سیاسی آمریکا با وهابیون و دیپلماسی زر وهابیون در کشورهای اسلامی مورد اشاره قرار گرفته و کنکاش می‌شود.

نگارنده پس از بیان این مطالب به این نتیجه می‌رسد که وهابیت آثار و پیامدهایی بر جهان اسلام داشته و یکی از چیزهایی که باعث گسترش وهابیت شده است سیاست‌های استعماری و حمایت مالی پادشاهی آل سعود بوده و در مسائلی نظیر تفرقه و جنگ‌های مذهبی وهابیون نقش داشته‌اند.